

**FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA****1739**

Temeljem članka 47. stavak 3, a u svezi sa člankom 236. stavak 1. alineja 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), federalni ministar zdravstva donosi

**PRAVILNIK****O BLIŽIM UVJETIMA, NAČINU, POSTUPKU  
OBAVLJANJA METODA I POSTUPAKA  
ALTERNATIVNE MEDICINE U ZDRAVSTVENOJ  
USTANOVI, ODNOSNO PRIVATNOJ PRAKSI****I - OPĆE ODREDBE****Članak 1.**

- (1) Ovim pravilnikom propisuju se bliži uvjeti, način, postupak obavljanja metoda i postupaka alternativne medicine u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi.
- (2) Pod bližim uvjetima za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine iz stavka 1. ovog članka podrazumijevaju se uvjeti prostora, opreme i kadra.

**Članak 2.**

- (1) Alternativna medicina, u smislu ovog pravilnika, podrazumijeva raznovrsnu zdravstvenu praksu pristupa zdravlju kroz znanja koja se povezuju sa biljem, životinjskom i mineralnom osnovom i obuhvata provjerene stručno neosporene tradicionalne, komplementarne i alternativne metode i postupke dijagnostike, liječenja i rehabilitacije (u daljnjem tekstu: alternativna medicina), koji blagotvorno utiču ili koji bi mogli blagotvorno uticati na čovjekovo zdravlje ili njegovo zdravstveno stanje i koji, sukladno važećoj medicinskoj doktrini, nisu obuhvaćeni zdravstvenim uslugama.
- (2) Dozvoljene su samo one metode i postupci alternativne medicine koji:
  - 1) ne štete zdravlju;
  - 2) korisnika - pacijenta ne odvraćaju od uporabe za njega korisnih zdravstvenih usluga;
  - 3) se izvođe sukladno priznatim standardima alternativne medicine.

**Članak 3.**

- (1) Metode dijagnostike i liječenja alternativne medicine, sukladno ovom pravilniku, su:
  - ajurveda,
  - akupunktura i srodne tehnike,
  - tradicionalna kineska medicina,
  - osteopatija,
  - homeopatija,
  - fitoterapija,
  - kvantna medicina i srodne tehnike,
  - hiropraksa i primijenjena kineziologija,
  - makrobiotika.
- (2) Metode rehabilitacije alternativne medicine, sukladno ovom pravilniku, su:
  - apiterapija,
  - aroma-terapija,
  - vježbe tradicionalne kineske medicine,
  - duhovna energetska medicina,
  - energetska terapija,
  - detekcija štetnih zračenja,
  - joga vježbe,
  - obiteljski raspored.

**Članak 4.**

- (1) Metode i postupci alternativne medicine mogu se obavljati kao metode preventivne dijagnostike, liječenja i rehabilitacije.
- (2) Metodama iz stavka 1. ovog članka nastoji se postići i unaprijediti zdravlje čovjeka i poboljšati kvalitet života.

**Članak 5.**

Metode i postupci alternativne medicine ne mogu se provoditi na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

**Članak 6.**

Metode i postupci alternativne medicine iz članka 3. ovoga pravilnika mogu se obavljati samo u onoj zdravstvenoj ustanovi i privatnoj praksi koje ispunjavaju uvjete sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

**II - BLIŽI UVJETI PROSTORA, OPREME I KADRA****Članak 7.**

Zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine mora ispunjavati sanitarno-tehničke i higijenske uvjete, kao i uvjete prostora, opreme i kadra propisane posebnim propisom o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, kao i posebnim propisom o uvjetima za obavljanje privatne prakse, a sukladno registriranoj djelatnosti.

**1. Bliži uvjeti prostora****Članak 8.**

Pored uvjeta prostora propisanih u članku 7. ovog pravilnika, zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa, koja pruža usluge joga vježbi i vježbi tradicionalne kineske medicine, treba imati i prostoriju za vježbe i svlačionicu.

**Članak 9.**

Zdravstvena ustanova, odnosno osnivač privatne prakse dužni su u objektu na vidnom mjestu istaći:

- suglasnost mjerodavne komore za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine,
- suglasnost mjerodavnog ministarstva zdravstva za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine,
- dozvolu za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine mjerodavnog ministarstva zdravstva izdatu zdravstvenom djelatniku s kojim je zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa zaključila ugovor o radu.

**2. Bliži uvjeti opreme****Članak 10.**

- (1) Zdravstvena ustanova i privatna praksa mogu obavljati metode i postupke alternativne medicine ako, pored odgovarajuće opreme za obavljanje registrirane zdravstvene djelatnosti, imaju osiguran radni sto, tri stolice, ležaj i ormar.
- (2) Pored opreme iz stavka 1. ovog članka, a u ovisnosti od vrste metode i postupaka alternativne medicine treba imati i sljedeću opremu:
  - 1) Za metode dijagnostike i liječenja alternativne medicine:
    - Akupunktura i srodne tehnike: pokretno svjetlo ili svjetiljka, setovi akupunkturnih igala za jednokratnu uporabu ili individualni kompleti igala i sterilizator, spremnik za medicinski otpad i krevet sa papirnim plahtama za jednokratnu uporabu.

Aparatura za srodne tehnike, ovisno od vrste metode: aparat za dijagnostiku točaka, laser, čekić sa iglama moksas, kupice, lancete i slično, set za dezinfekciju kože, gaza, tupferi i pokretna kolica za instrumente i materijal.

- Tradicionalna kineska medicina: pored opreme iz točke 1) alineja 1. ovog članka potrebna je i druga oprema u ovisnosti od djelatnosti zdravstvenog djelatnika;
- Homeopatija: pored opreme iz točke 1) alineja 1. ovog članka potreban je komplet za standardni fizikalni pregled (slušalice, aparat za pritisak, svjetiljka, pokretna ili ručna, špatule za pregled grla, perkusioni neurološki čekić) i druga oprema u ovisnosti od djelatnosti zdravstvenog djelatnika;
- Fitoterapija: polica za skladištenje fitoterapeutskih sirovina i supstanci i osnovna oprema za izradu fitoterapeutskih preparata;
- Kvantna medicina i srodne tehnike pored opreme za ordinaciju opće medicine, ima atestiranu i od proizvođača certificiranu aparaturu iz domena kvantne medicine;
- Kiropraksa i primijenjena kineziologija: pribor za neurološko i ortopedsko testiranje senzitiviteta refleksa i opsega pokreta, specijalni krevet za korekciju kralježnice, negatoskop za čitanje rendgen snimaka, dodatna oprema ovisno od načina rada i kompetencija praktičara.

## 2) Za metode rehabilitacije:

- Apiterapija: oprema kao za metode iz točke 1) alineja 4. ovog članka.
- Aroma terapija: pored opreme iz točke 1) alineja 4. ovog članka potreban je krevet za masažu i lokalnu aplikaciju mirisa i polica za smještaj kompleta mirisa,
- Detekcija štetnih zračenja: priručni pribor za detekciju zračenja, i
- Joga: odgovarajuća podna prostirka.

### Članak 11.

Zdravstvena ustanova i privatna praksa mogu obavljati metode i postupke alternativne medicine, ako pored osigurane odgovarajuće vrste i količine lijekova i medicinskih sredstava, potrebnih za obavljanje odgovarajuće zdravstvene djelatnosti, imaju osigurane, u ovisnosti od vrste metoda i postupaka alternativne medicine i sljedeće:

- 1) ajurveda - ajurvedske lijekove i preparate u količini potrebnoj za petodnevnu potrošnju;
- 2) tradicionalna kineska medicina - tradicionalne kineske lijekove i preparate u količini potrebnoj za petodnevnu potrošnju;
- 3) homeopatija - homeopatske lijekove u količini potrebnoj za petodnevnu potrošnju;
- 4) fitoterapija - fitoterapijske preparate u količini potrebnoj za petodnevnu potrošnju.

## 3. Blži uvjeti kadra

### Članak 12.

Zdravstvena ustanova i privatna praksa mogu obavljati metode i postupke alternativne medicine ako, pored uvjeta utvrđenih propisima o zdravstvenoj zaštiti za obavljanje odgovarajuće djelatnosti zdravstvene ustanove i privatne prakse, glede kadra ima i najmanje jednog zdravstvenog djelatnika koji ima dozvolu za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine.

## III - NAČIN I POSTUPAK OBAVLJANJA ALTERNATIVNE MEDICINE

### Članak 13.

- (1) Metode i postupke alternativne medicine može obavljati samo ona zdravstvena ustanova i privatna praksa koja ima

suglasnost mjerodavnog kantonalnog ministarstva zdravstva (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo) i mjerodavne komore.

- (2) Metode i postupke alternativne medicine može obavljati samo onaj zdravstveni djelatnik koji ima dozvolu kantonalnog ministarstva za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine.

## 1. Izdavanje suglasnosti za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine zdravstvenoj ustanovi i privatnoj praksi

### Članak 14.

- (1) Suglasnost za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine zdravstvenoj ustanovi i privatnoj praksi izdaje kantonalni ministar zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar) rješenjem na temelju dokumentiranog zahtjeva i neposrednog uvida kod podnosioca zahtjeva.
- (2) Utvrđenost uvjeta propisanih ovim pravilnikom cijeni povjerenstvo koje rješenjem imenuje kantonalni ministar.
- (3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba federalnom ministru zdravstva (u daljem tekstu: federalni ministar) u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
- (4) U slučaju iz stavka 3. ovog članka, federalni ministar u navedenom roku donosi rješenje, koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor sukladno propisima o upravnim sporovima.

### Članak 15.

- (1) Uz zahtjev iz stavka 1. članka 14. ovog pravilnika zdravstvene ustanove, odnosno privatne prakse dužne su priložiti:
  - rješenje o upisu u registar kod mjerodavnog suda sukladno propisima o registraciji ustanova u Federaciji Bosne i Hercegovine;
  - rješenje kantonalnog ministarstva o ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra za obavljanje zdravstvene djelatnosti;
  - dokaz da ima osigurane uvjete prostora, opreme i kadra i odgovarajuće vrste i količine lijekova i medicinskih sredstava za obavljanje odgovarajućih metoda i postupaka alternativne medicine;
  - suglasnost mjerodavne komore;
  - dokaz da ima osiguranog najmanje jednog zdravstvenog djelatnika sa dozvolom kantonalnog ministarstva za obavljanje alternativne medicine;
  - dokaz o obučeniosti-osposobljenosti zdravstvenog djelatnika za obavljanje odgovarajućih metoda i postupaka alternativne medicine;
  - licencu izdanu od mjerodavne komore za zdravstvenog djelatnika iz alineje 6.
- (2) Suglasnost iz stavka 1. alineja 4. mjerodavna komora daje sukladno svojim općim aktima.

## 2. Izdavanje dozvole zdravstvenom djelatniku za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine

### Članak 16.

- (1) Dozvolu zdravstvenom djelatniku za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine daje kantonalni ministar rješenjem na temelju dokumentiranog zahtjeva.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka koje donosi kantonalni ministar može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka, federalni ministar u navedenom roku donosi rješenje, koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor sukladno propisima o upravnim sporovima.

## Članak 17.

- (1) Zahtjev iz stavka 1. članka 16. sadrži:
- ovjeren preslik diplome o završenom medicinskom, stomatološkom, farmaceutskom ili farmaceutsko-biokemijskom fakultetu, fakultetu zdravstvenih studija ili srednje škole zdravstvenog usmjerenja,
  - ovjeren preslik uvjerenja o položenom stručnom ispitu,
  - ovjerenu diplomu o specijalističkom ispitu za specijaliste,
  - rješenje o upisu u registar mjerodavne komore zdravstvenih djelatnika,
  - dokaz o obučenosti-osposobljenosti za obavljanje odgovarajućih metoda i postupaka alternativne medicine,
  - licencu izdanu od mjerodavne komore,
  - uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti,
  - ovjeren preslik osobne karte,
  - suglasnost mjerodavne komore zdravstvenih djelatnika.
- (2) Suglasnost iz stavka 1. alineja 9. ovog članka mjerodavna komora izdaje sukladno svojim općim aktima.
- (3) Zdravstveni djelatnik iz stavka 1. ovog članka treba biti upisan u registar odgovarajućeg stručnog udruženja alternativne medicine, ukoliko takvo udruženje postoji u Bosni i Hercegovini.

## Članak 18.

- (1) Zdravstveni djelatnici u obavljanju metoda i postupaka alternativne medicine dužni su pridržavati se propisa iz oblasti zdravstvene zaštite, propisa o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, propisa iz oblasti profesionalne samoregulacije, kao i drugih propisa iz oblasti zdravstva.
- (2) Za svoj rad zdravstveni djelatnici koji obavljaju metode i postupke alternativne medicine preuzimaju stručnu, etičku, kaznenu i materijalnu odgovornost.

## IV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

## Članak 19.

Zdravstvene ustanove i privatne prakse koje obavljaju neke od metoda i postupaka alternativne medicine obvezne su uskladiti svoj rad i poslovanje s odredbama ovoga pravilnika u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga pravilnika.

## Članak 20.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-37-5341/13

02. listopada 2013. godine  
Sarajevo

Ministar

Prof. dr. **Rusmir Mesihović**, v. r.

На основу члана 47. став 3, а у вези са чланом 236. став 1. алинеја 8. Закона о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/10), федерални министар здравства доноси

## ПРАВИЛНИК

**О БЛИЖИМ УСЛОВИМА, НАЧИНУ, ПОСТУПКУ  
ОБАВЉАЊА МЕТОДА И ПОСТУПАКА  
АЛТЕРНАТИВНЕ МЕДИЦИНЕ У ЗДРАВСТВЕНОЈ  
УСТАНОВИ, ОДНОСНО ПРИВАТНОЈ ПРАКСИ**

## I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

## Члан 1.

- (1) Овим правилником прописују се ближи услови, начин, поступак обављања метода и поступака алтернативне медицине у здравственој установи, односно приватној пракси.

- (2) Под ближим условима за обављање метода и поступака алтернативне медицине из става 1. овог члана подразумевају се услови простора, опреме и кадра.

## Члан 2.

- (1) Алтернативна медицина, у смислу овог правилника, подразумева разноврсну здравствену праксу приступа здрављу кроз знања која се повезују са биљем, животињском и минералном основом и обухвата провјерене стручно неоспорене традиционалне, комплементарне и алтернативне методе и поступке дијагностике, лијечења и рехабилитације (у даљем тексту: алтернативна медицина), који благотворно утичу или који би могли благотворно утицати на човјеково здравље или његово здравствено стање и који, у складу са важећом медицинском доктрином, нису обухваћени здравственим услугама.
- (2) Дозвољене су само оне методе и поступци алтернативне медицине који:
- 1) не штете здрављу;
  - 2) корисника - пацијента не одвраћају од употребе за њега корисних здравствених услуга;
  - 3) се изводе у складу са признатим стандардима алтернативне медицине.

## Члан 3.

- (1) Методе дијагностике и лијечења алтернативне медицине, у складу са овим правилником, су:
- ајурведа,
  - акупунктура и сродне технике,
  - традиционална кинеска медицина,
  - остеопатија,
  - хомеопатија,
  - фитотерапија,
  - квантна медицина и сродне технике,
  - хиропракса и приммијењена кинезиологија,
  - макробиотика.
- (2) Методе рехабилитације алтернативне медицине, у складу са овим правилником, су:
- апитерапија,
  - арома-терапија,
  - вјежбе традиционалне кинеске медицине,
  - духовна енергетска медицина,
  - енергетска терапија,
  - детекција штетних зрачења,
  - јога вјежбе,
  - породични распоред.

## Члан 4.

- (1) Методе и поступци алтернативне медицине могу се обављати као методе превентивне дијагностике, лијечења и рехабилитације.
- (2) Методама из става 1. овог члана настоји се постићи и унаприједити здравље човјека и побољшати квалитет живота.

## Члан 5.

Методе и поступци алтернативне медицине не могу се водити на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

## Члан 6.

Методе и поступци алтернативне медицине из члана 3. овога правилника могу се обављати само у оној здравственој установи и приватној пракси које испуњавају услове у складу са прописима о здравственој заштити.

## II - БЛИЖИ УСЛОВИ ПРОСТОРА, ОПРЕМЕ И КАДРА

## Члан 7.

Здравствена установа, односно приватна пракса за обављање метода и поступака алтернативне медицине мора